

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 7/2019(3))

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ
ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ
“SIGMA TV”», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
“SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD”**

Ημερομηνία Απόφασης: 28 Ιουνίου, 2019

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Η κ. Αγγελική Λαζάρου, Μέλος, ειδοποιήθηκε κανονικά για τη συνεδρία, αλλά δεν παρευρέθηκε για προσωπικούς λόγους.

Εκ μέρους του οργανισμού: κ. Γιάννης Καρεκλάς, Σύμβουλος Ειδήσεων του τηλεοπτικού οργανισμού «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ “SIGMA TV”»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του οργανισμού πιθανή παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

26(2) Τα δελτία ειδήσεων και τα επικαιρικά προγράμματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, ιδιαίτερα αναφορικά με πολιτικά θέματα αλλά και οποιαδήποτε κοινωνικά θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **8.4.2019** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και / ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτόπροσώπως και / ή μέσω αντιπροσώπου και / ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και / ή τις παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε να πληροφωρήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού εκτίθεται στο πιο κάτω υποστοιχείο:

Στις **30.10.2018**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 14:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το ενημερωτικό / επικαιρικό πρόγραμμα **«Μεσημέρι και Κάτι»**, χωρίς ωστόσο αυτό να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, κατά παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του προγράμματος, μεταδόθηκε συζήτηση αναφορικά με το ειδικό σχολείο «Ευαγγελισμός», με αφορμή καταγγελία που δημοσιοποιήθηκε και αφορούσε κυρίως στην ύπαρξη τρωκτικών στο σχολείο, αλλά και άλλα προβλήματα παιδαγωγικής φύσεως. Για το θέμα κλήθηκαν από τον οργανισμό και μίλησαν, μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας, ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης (στην Διεύθυνση του οποίου υπάγεται το εν λόγω σχολείο) κ. Χρίστος Χατζηαθανασίου, η Εκπρόσωπος της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις κ. Γιούλα Πιτσιάλη και ο Προϊστάμενος Υγειονομικών Υπηρεσιών κ. Αλβέρτος Καρής. Στους τίτλους του προγράμματος αναφέρθηκαν τα εξής: **«Βουνό τα προβλήματα στην ειδική εκπαίδευση. Σοβαρές καταγγελίες στο μικροσκόπιο της εκπομπής σε σχέση με τον ‘Ευαγγελισμό’. Τι λέγει το Υπουργείο Παιδείας»**, ενώ στη συνέχεια μεταδόθηκαν επί λέξει τα ακόλουθα:

- Παρουσιάστρια: «Πάμε τώρα στα θέματα της ειδικής εκπαίδευσης, ο κ. Χατζηαθανασίου, Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας, Διευθυντής ή Αναπληρωτής Διευθυντής κύριε Χατζηαθανασίου;»

- Χρίστος Χατζηαθανασίου, Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης:
«Διευθυντής είμαι».
- Παρουσιάστρια: «Κύριε Χατζηαθανασίου;»
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ναι, ναι, Διευθυντής είμαι, Διευθυντής».

[Στο κάτω μέρος της οθόνης προβάλλεται ο τίτλος **«BOYNO TA PROBLHMATA STHN EIDIKH EKPAIDYSH – TI LEGEI TO YPOYRΓEIO GIA TON ‘EYAGΓELISMO’»**]

- Παρουσιάστρια: «Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης. Φαίνεται σχεδόν καθημερινά ή να μην πω κάθε βδομάδα έχουμε προβλήματα να βγαίνουν στην επιφάνεια σε σχέση με την ειδική εκπαίδευση. Ακούστηκαν πολύ σοβαρές καταγγελίες σε ό, τι αφορά και τον ‘Ευαγγελισμό’. Κάνετε και συσκέψεις αντιλαμβάνομαι χθες στο Υπουργείο. Υπάρχει κατ’ αρχάς, έχετε κάνει διάγνωση των προβλημάτων, από πού πηγάζουν και τι μπορεί να γίνει; Γιατί αντιλαμβάνομαι, η ειδική εκπαίδευση χρειάζεται και ειδική μεταχείριση, για αυτά τα σπουδαία παιδιά που φοιτούν στην ειδική εκπαίδευση».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Θα τονίσω με έμφαση και παρρησία το γεγονός ότι το Υπουργείο Παιδείας ακριβώς επειδή αντιλαμβάνεται τη σημασία της με κάθε τρόπο βελτίωσης της παρεχόμενης εκπαίδευσης στα παιδιά με ειδικές ανάγκες, με ειδικές ικανότητες, έχει καλέσει από το εξωτερικό, από την Ευρωπαϊκή Ένωση εμπειρογνώμονες, ακριβώς για να μελετήσουν την υφιστάμενη μας Νομοθεσία και τις υφιστάμενές μας πολιτικές και να εκσυγχρονίσουμε αυτή την Νομοθεσία, έτσι ώστε να ταιριάζουμε με τους καιρούς και τις ανάγκες τις νέες που η κοινωνία απαιτεί για αυτά τα παιδιά. Άρα λοιπόν στο επίπεδο της Νομοθεσίας γίνονται ήδη πολύ σημαντικές ενέργειες εκ μέρους του Υπουργείου. Σε ό,τι αφορά το πρακτικό επίπεδο, το επίπεδο δηλαδή της εκπαίδευσης, της στάσης εμάς των εκπαιδευτικών απέναντι στα παιδιά με ειδικές ανάγκες εις τα σχολεία μας, χρόνο με τον χρόνο οι εκπαιδευτικοί μας καθίστανται περισσότερο ενήμεροι, περισσότερο έμπειροι και άρα περισσότερο ικανοί να αντιμετωπίσουν αυτές τις περιπτώσεις με καλύτερο τρόπο. Λάθη, αστοχίες, είναι φυσικό να υπάρχουν. Είναι ανθρώπινο να υπάρχουν...».
- Παρουσιάστρια: «Γιατί να είναι φυσικό να υπάρχουν; Γιατί το λέτε έτσι; Είναι φυσικό να υπάρχουν. Γιατί είναι μια εξοικείωση με τα προβλήματα αυτό κύριε Χατζηαθανασίου. ‘Είναι φυσικό να υπάρχουν’».

- Χ. Χατζηαθανασίου: «Να σας πω κυρία Χριστοφίδου. Υπάρχουν πράγματα τα οποία ακόμα μπορεί να μην γίνονται αντιληπτά και εύκολα να επισημαίνονται. Να είναι δηλαδή αυτό που λέμε τα ολίγον τα αδιόρατα, τα λίγον τα υπόρρητα, αυτά τα πράγματα τα οποία ακόμα να μην γίνονται εύκολα αντιληπτά. Άρα καταλαβαίνετε ότι είναι χρόνο με το χρόνο και με την συνεχή μας προσπάθεια και ενημέρωση και επιμόρφωση που αυτά τα πράγματα ολοένα και περισσότερο προχωρούν και πιστέψτε με, προχωρούν. Εάν συγκρίνουμε το πώς εσυμπεριφερόμασταν ως εκπαιδευτικοί απέναντι σε αυτά τα παιδιά και ως κοινωνία απέναντι στα παιδιά προηγούμενα χρόνια, πριν πέντε – δέκα χρόνια και πώς είναι τώρα τα πράγματα και πώς πολύ μεγαλύτερη ευαισθησία επιδεικνύεται στα θέματα αυτά, θέλουμε να μας πιστώσετε με τον καλύτερο βαθμό σε αυτό το πράγμα, παρά το ότι εξακολουθούν θέματα να υφίστανται, τα οποία σας είπα, ως Υπουργείο Παιδείας καταβάλλουμε συνεχείς προσπάθειες για βελτίωση. Άρα κρατούμε αυτό το δεδομένο ότι η προσπάθεια είναι για θετικό, για βελτίωση, για πρόοδο και όχι να μένουν τα πράγματα στάσιμα όπως είναι ή / και να πηγαίνουν πίσω. Αυτό σαν δεδομένο να το κρατήσουμε».
- Παρουσιάστρια: «Ναι».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Σε ό, τι αφορά τον ‘Ευαγγελισμό’...».
- Παρουσιάστρια: «Μάλιστα».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Στον οποίο αναφερθήκατε».
- Παρουσιάστρια: «Αναφέρθηκαν οι καταγγελίες που είδαν το φως της δημοσιότητας τις τελευταίες μέρες».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Εγώ θα’ θελα να σας παραπέμψω και εσάς και τους ακροατές σας στις δηλώσεις του Προέδρου του Συνδέσμου Γονέων του ‘Ευαγγελισμού’ για το αν αληθεύουν ή όχι εκείνα τα πράγματα, τα οποία έχουν λεχθεί για την κατάσταση στον ‘Ευαγγελισμό’».
- Παρουσιάστρια: «Επειδή σας έχουμε εσάς όμως, πείτε μας εσείς».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ωραία. Εγώ θα επισημάνω ότι ο ‘Ευαγγελισμός’ εργάζεται αυτή τη στιγμή σε πάρα πάρα πολύ ικανοποιητικά επίπεδα και συνέχεια καταβάλλει προσπάθειες για τα όποια προβλήματα υπάρχουν, κάθε μορφής να τυγχάνουν των απαραίτητων βελτιώσεων, ώστε αυτά να εκλείπουν. Σε ό, τι αφορά συγκεκριμένα όμως στην εμφάνιση κάποιων τρωκτικών, ναι υπήρξε αυτό το γεγονός και υπήρχε ανέκαθεν αυτό, το οποίο αντιμετωπιζόταν με μια συγκεκριμένη πολιτική, όπου είχε

σύμπραξη το σχολείο με μια εταιρεία, η οποία ανά τακτικά διαστήματα, καθορισμένα, σύμφωνα με τα πρότυπα διαχείρισης και των δεδομένων, αντιμετώπιζε την κατάσταση. Λόγω των βροχών των τελευταίων που έγιναν και του οργώματος των κτημάτων της νεκρής ζώνης πέριξ του σχολείου αυτές τις ημέρες, κάποια από τα τρωκτικά αυτά έφυγαν από τη νεκρή ζώνη και εισήλθαν και στο κτίριο του ‘Ευαγγελισμού’, κάποια όχι μεγάλα στον αριθμό. Το σχολείο ενήργησε άμεσα. Μας ενημέρωσε...».

- Παρουσιάστρια: «Ναι, μήπως θα έπρεπε να ενεργούν, να γίνονται προληπτικά ζητήματα γι αυτά; Γιατί φανταστείτε σε ένα κανονικό σχολείο, για παράδειγμα, να εμφανιστεί μια ποντίκα, θα σκορπίσει τον πανικό. Σκεφτείτε όταν εμφανίζεται τούτη η ποντίκα μέσα σε ένα σχολείο, όπου υπάρχουν παιδάκια με ευαισθησίες, που οι φόβοι τους, οι φόβοι τους είναι σε ένα μεγεθυντικό φακό...».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Δεν ήρθαν τα παιδάκια σε επαφή με...».
- Παρουσιάστρια: «Ναι λέω τώρα, υποθετικά, απλά επειδή το λέτε, ενήργησαν άμεσα. Μα, είναι άμεσα που πρέπει να ενεργούμε; Ή προληπτικά;».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Μα, τα προληπτικά μέτρα λαμβανόντουσαν κυρία Χριστοφίδου».
- Παρουσιάστρια: «Ε πώς επεράσαν οι ποντίκες;»
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Οι ποντίκες, είπαμε ότι το σχολείο είχε κάθε δύο μήνες και το διευκρινίζω αυτό, κάθε δυο μήνες, η εταιρεία με την οποία ήταν συμβεβλημένοι το σχολείο αντικαθιστούμε τις παγίδες πέριξ του σχολείου και σε χώρους τέτοιους, ώστε να μην έρχονται τα παιδιά με τις παγίδες αυτές σε επαφή. Άρα, υπήρχε το τακτικό πρόγραμμα, το προληπτικό πρόγραμμα αντιμετώπισης, το οποίο αντιμετωπιζόταν».
- Παρουσιάστρια: «Φαίνεται δεν ήταν αποτελεσματικό».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ακριβώς, τότε εφάνηκε ότι υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, γιατί δεν εμφανίστηκε αυτή η έξαρση του φαινομένου; Εμφανίστηκε μετά από τόσα χρόνια, εμφανίστηκε τώρα συγκεκριμένα. Γιατί υπήρξε ένα συγκεκριμένο καιρικό φαινόμενο και μια συγκεκριμένη κατάσταση. Το σχολείο ευθύς αμέσως ειδοποίησε την εταιρεία, άλλαξαν, ενώ δεν ήταν η ώρα τους, όλα τα σκεπάσματα, ενημέρωσε το υγειονομείο για να μας δώσει συμβουλές, ενημέρωσε το Δήμο Γερίου για να’ ρθει, ενημερώθηκαν οι γονείς...».

- Παρουσιάστρια: «Μετά που εντοπίστηκαν, έγιναν οι ενδεδειγμένες κινήσεις εννοείτε».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Και από κοινού. Σήμερα να σκεφτείτε ακόμη εμείς ως Υπουργείο Παιδείας μόλις μας είπαν το θέμα, είπαμε στην Διεύθυνση του σχολείου 'Ό, τι και να χρειαστεί, πρωτεύει η υγεία των παιδιών, γι αυτό μη φεισθείτε εξόδων, κάμετε αυτά που πρέπει, ώστε το πρόβλημα να αντιμετωπιστεί αμέσως'. Πράγμα που έγινε, σήμερα να σκεφτείτε ακόμα, αρμόδιοι Λειτουργοί του υγειονομείου και του Δημαρχείου Γερίου μαζί με το σχολείο και τους γονείς ήταν εκεί και ήταν να εξετάσουν ξανά την κατάσταση και εάν και εφόσον χρειάζεται οτιδήποτε περαιτέρω να προχωρήσουν και σε αυτό, ούτως ώστε να είναι ακόμα πιο προχωρημένα τα μέτρα που λαμβάνονται σε ένα σχολείο, το οποίο είπαμε βρίσκεται να συνορεύει με την νεκρή ζώνη. Εντάξει;».
- Παρουσιάστρια: «Κύριε Χατζηαθανασίου, είπατε πριν για τις καταγγελίες. Δεν ευσταθούν δηλαδή; Δηλαδή, βγαίνει κάποιος και λέει κάτι και το φαντάζεται;»
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Να σας πω κάτι; Ο καθένας κυρία Χριστοφίδου αυτό που πιστεύει, γι αυτόν είναι αλήθεια. Το αν είναι πραγματική αλήθεια, έχει μια απόσταση το ένα από το άλλο. Κι εγώ μπορώ να λέω κάτι και να το πιστεύω ότι είναι αλήθεια και δεν μπορεί να μου το αμφισβητήσει κανένας γιατί είναι η δική μου η αλήθεια. Εμείς δεν αγνοούμε, δεν παραγνωρίζουμε τις αλήθειες των ανθρώπων μας που επηρεάζονται και οι οποίοι έχουν ανάγκη της παροχής της δημόσιας εκπαίδευσης. Εμείς τα σημειώνουμε, τα ακούμε, τα μετρούμε, τα αξιολογούμε και προβαίνουμε στις ενέργειες εκείνες που οφείλουμε να προβαίνουμε για το καλώς νοούμενο συμφέρον των παιδιών και κανενός άλλου».
- Παρουσιάστρια: «Με διαφάνεια κύριε Χατζηαθανασίου;»
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Πάντα με διαφάνεια, δεν θέλουμε να κρύψουμε, γι αυτό θα σας εκρύβαμε κι αν είχαμε ποντίκες, θα σας εκρύβαμε κι αν είχαμε αυτό, εμείς δεν λειτουργούμε με αυτόν τον τρόπο».
- Παρουσιάστρια: «Μα δεν ανακοινώθηκε. Βγήκε η καταγγελία και το επιβεβαιώσατε μετά που βγήκε, που δημοσιεύτηκε, δεν μας το είπατε».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ε γιατί να ανακοινώσουμε κάτι, το οποίο τυγχάνει διαχείρισης, υπάρχει λόγος;»

- Παρουσιάστρια: «Α, όταν λέτε με διαφάνεια, δηλαδή θα μπορούσαμε και θα σας απευθύνω δημόσια έκκληση, θα μπορούσαμε να μας ανοίξετε τις πόρτες του ‘Ευαγγελισμού’ και με πάντα με σεβασμό και προστασία της ταυτότητας των παιδιών, να κάνουμε ένα ρεπορτάζ, αφού είστε υπέρ της διαφάνειας;»
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Να αιτηθείτε λοιπόν και να σας δώσουμε την έγκριση».
- Παρουσιάστρια: «Σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Το κρατάω αυτό. Θα ετοιμάσουμε και εγγράφως το αίτημα και να προχωρήσουμε».

Κατόπιν μεταδόθηκε το Δελτίο Ειδήσεων και με την ολοκλήρωσή του υπήρξε συνέχεια στη συζήτηση για το ίδιο θέμα, με τηλεφωνική επικοινωνία με τους κάτωθι, ως εξής:

- Παρουσιάστρια: «Λοιπόν, επιστρέφουμε στα της ειδικής εκπαίδευσης κυρίες και κύριοι. Τα είπαμε πριν με τον κύριο Χατζηαθανασίου. Διακόψαμε για το Δελτίο Ειδήσεων. Επανερχόμαστε γιατί κάποιες από τις καταγγελίες ακούστηκαν τις τελευταίες μέρες από την κυρία Πιτσιάλη, την κυρία Γιούλα Πιτσιάλη, «Αγκαλιά Ελπίδας» της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις. Κυρία Πιτσιάλη, καλό σας μεσημέρι».
- Γιούλα Πιτσιάλη, Εκπρόσωπος Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις: «Καλό μεσημέρι, γεια σας».
- Παρουσιάστρια: «Δεν ξέρω αν ακούσατε τον κύριο Χατζηαθανασίου πριν».
- Γ. Πιτσιάλη: «Α, όχι».
- Παρουσιάστρια: «Σε ερώτηση κατά πόσον να σχολιάσει τις καταγγελίες, μας παρέπεμψε στις δηλώσεις του Προέδρου του Συνδέσμου Γονέων, κατά πόσον είναι αληθείς και σε συγκεκριμένη ερώτηση της υποφαινόμενης κατά πόσον δηλαδή όταν γίνεται μια καταγγελία, αν οι άνθρωποι τα φαντάζονται, μου απάντησε κάπως έτσι εύσχημα ομολογώ ότι ο κάθε άνθρωπος με βάση και τον σταυρό που κουβαλά, έχει μια δική του αλήθεια και ό,τι και να συμβαίνει θεωρεί ότι αυτή η δική του αλήθεια είναι η απόλυτη αλήθεια. Και ότι λαμβάνουν υπόψη τις ανησυχίες, αλλά αξιολογούν την κάθε κατάσταση και απ’ ό,τι αντιλήφθηκα ότι δεν είναι έτσι τα πράγματα. Πρέπει να σας πω ότι εξ αφορμής ζητήσαμε, γιατί

ρωτήσαμε, μας ζήτησε πίστωση για το ότι προσπαθούν και γίνονται πολλά πράγματα και ρώτησα κατά πόσο αυτά γίνονται με διαφάνεια και μου απάντησε ναι και ζητήσαμε από τον αέρα άδεια. Μας είπε να το ετοιμάσουμε, θα το ετοιμάσουμε και γραπτώς, αφού είναι όντως με διαφάνεια που προσπαθούμε να βελτιώσουμε το σύστημα, ειδικά για τον 'Ευαγγελισμό', να μας δώσει την ευκαιρία να πάμε και εμείς με την κάμερα μας, **να μας ανοίξουν τις πύλες του 'Ευαγγελισμού'**, να μπούμε μέσα και να κάνουμε κι εμείς ένα ρεπορτάζ»

[Στο κάτω μέρος της οθόνης προβάλλεται ο τίτλος **ΣΟΒΑΡΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟ» - ΤΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΣΥΜΒΑΙΝΕΙ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΠΟΡΤΕΣ**].

«να διαπιστώσουμε όντως κάποια πράγματα και μου είπε να κάνουμε το αίτημά μας και θα το υποβάλουμε πρέπει να σας πω».

- Γ. Πιτσιάλη: «Να το υποβάλετε, αλλά να πάτε απροειδοποίητα ίσως».
- Παρουσιάστρια: «Δεν μπορούμε, χρειαζόμαστε άδεια».
- Γ. Πιτσιάλη: «Αυτό είναι το θέμα. Και οι επιθεωρητές που πάνε στα σχολεία, πάνε μετά από προειδοποίηση. Ε μα μετά από προειδοποίηση, ε σίγουρα και εγώ θα δράσω ας πούμε, με βάση όπως πρέπει».
- Παρουσιάστρια: «Να σας πω όμως κάτι κυρία Πιτσιάλη. Εάν μετά από προειδοποίηση, μπορώ να λειτουργήσω σωστά και δεν το κάνω όταν δεν με βλέπει κάποιος εκεί τίθεται και πολύ σοβαρότερο ζήτημα, γιατί είναι ένα θέμα 'δεν έχω τα μέσα να λειτουργήσω σωστά', 'δεν έχω τα χρήματα για τις σωστές υποδομές' και είναι άλλο πράγμα 'να μπορώ να συμπεριφέρομαι σωστά και επειδή έρχεται κάποιος μέσα θα φοράω το ωραίο μου πρόσωπο', διότι οι ελλείψεις δεν μπορούν να κρυφτούν, οι σοβαρές. Οι υποδομές, δεν μπορεί ας πούμε ξαφνικά να μην έχει υποδομή για παράδειγμα για τα αυτιστικά παιδάκια, να μην έχει υποδομές γι αυτήν την κατηγορία παιδιών και ξαφνικά άμα πάει η κάμερα να δημιουργηθεί η υποδομή, εκαταλάβετε;»
- Γ. Πιτσιάλη: «Ναι, ναι, πάνω σε αυτό ναι. Πάνω στα προγράμματα όμως ή πάνω στην συμπεριφορά των παιδιών ή πώς ζουν μέσα στο χώρο, αυτό μπορεί να καλυφθεί. Όμως, να σας πω περί των καταγγελιών. Ένα άτομο, το οποίο έχει πάει πολύ λίγες ώρες μέσα σε εκείνο το χώρο και μπήκε στη διαδικασία να κάνει γραπτή καταγγελία και μάλιστα στο Προεδρικό, δηλαδή για να είναι σίγουρο ότι η καταγγελία δεν θα αποσιωπηθεί και να γράψει, μέρος της καταγγελίας ήταν και το θέμα με τα τρωκτικά, τα οποία

μετά βγήκε στην επιφάνεια ότι ήταν αληθής, αυτό δεν μπορούν να το αρνηθούν, σωστά;».

- Παρουσιάστρια: «**Ναι, αυτό το παραδέχτηκαν και ότι έδρασαν άμεσα μετά που έγινε γνωστό** και επιμείναμε σε ερωτήσεις γιατί δεν, κατά πόσο τα προληπτικά μέτρα δεν ελειτούργησαν, προφανώς».
- Γ. Πιτσιάλη: «Ακριβώς. Άρα θεωρώ ότι το άτομο αυτό τη στιγμή που ένα εκ των θεμάτων που ανέφερε ήταν αληθής, σημαίνει γιατί να μην το πιστέψουμε και τα υπόλοιπα πράγματα που είδε και να γίνει μια διερεύνηση και να μπουν δικλείδες ασφαλείας ή ελέγχοι για να είμαστε σίγουροι ότι ο τρόπος λειτουργίας του εν λόγω σχολείου είναι όπως πρέπει, όπως θα έπρεπε να ήταν. Τώρα, να σας πω ότι εχτές με πήραν γονείς, οι οποίοι μου είπαν ότι δεν ήταν ενημερωμένοι καν από το σχολείο ή από τον Σύνδεσμο...»
- Παρουσιάστρια: «Ότι υπήρξε το περιστατικό με τα τρωκτικά».
- Γ. Πιτσιάλη: «Ε βέβαια. Κι αυτό το θεωρώ παράλειψη...».
- Παρουσιάστρια: «Δηλαδή το έμαθαν από τη δημοσιοποίηση;»
- Γ. Πιτσιάλη: «Από τη δημοσιοποίηση το έμαθαν και μάλιστα ένας κύριος μου είπε ότι η κόρη του χρησιμοποιούσε και την πισίνα, δυο φορές την εβδομάδα. Και του λέω, πώς είναι δυνατόν, αφού την περασμένη Παρασκευή στην πισίνα επίπλεε ποντικός. Έχουν γίνει, πρώτα, τίθεται το ερώτημα, έγιναν οι θεραπείες γιατί και οι γονείς μπορεί να τους λεν γίνονται οι θεραπείες ή έτσι να πιστεύουν, ενώ να μην γίνονται οι θεραπείες. Και του είπα ‘διερεύνα, έγιναν οι θεραπείες της κόρης σου στην πισίνα; Αν έγιναν, έγινε ο καθαρισμός, δηλαδή η εκκένωση του νερού και να τηρηθούν οι προδιαγραφές που πρέπει για να μην υπάρχει περίπτωση μόλυνσης;»
- Παρουσιάστρια: «Μείνετε μαζί μας για το θέμα των ποντικών. Είναι στην τηλεφωνική μας γραμμή ο κ. Αλβέρτος Καρής, είναι προϊστάμενος των Υγειονομικών Υπηρεσιών. Κύριε Καρή, καλό σας μεσημέρι».
- Αλβέρτος Καρής, Προϊστάμενος Υγειονομικών Υπηρεσιών: «Καλό μεσημέρι».
- Παρουσιάστρια: «Λοιπόν, αντιλαμβάνομαι κληθήκατε και εσείς για το ζήτημα με τα τρωκτικά στον ‘Ευαγγελισμό’, σωστά;»
- Α. Καρής: «Σωστά, μόλις είχαμε ενημερωθεί εχθές για το συμβάν...».
- Παρουσιάστρια: «Εχθές ενημερωθήκατε;»
- Α. Καρής: «Ναι...».

- Παρουσιάστρια: «Και οι ποντικοί, μια στιγμή. Και οι ποντικοί τότε είχαν εντοπιστεί χτες ή πριν μian εβδομάδα;»
- Γ. Πιτσιάλη: «Πριν δυο βδο., όχι την Παρασκευή που μας πέρασε, την προηγούμενη Παρασκευή, έγινε η καταγγελία μέσα στο Σαββατοκυριακό...».
- Παρουσιάστρια: «Άρα οι Υγειονομικές Υπηρεσίες ενημερωθήκατε δέκα μέρες μετά που εντοπιστήκαν τα τρωκτικά;»
- Α. Καρής: «Ναι».
- Παρουσιάστρια: «Μάλιστα. Καλά, όταν πήγατε και σας είπαν ότι 'έσσειει δέκα μέρες, δεν τους εκάμετε κάποιες συστάσεις;».
- Α. Καρής: «Βεβαίως».
- Παρουσιάστρια: «Τι τους είπατε;»
- Α. Καρής: «Εμείς είχαμε στείλει και χτες και σήμερα κλιμάκιο από υγειονομικό λειτουργό και υγειονομικό εργάτη, ο οποίος είναι καταρτισμένος στην καταπολέμηση εντόμων και τρωκτικών, προβήκαμε σε αξιολόγηση του προγράμματος που εφαρμόζεται εις την ειδική σχολή, το οποίο πρόγραμμα εφαρμόζεται από συμβεβλημένη εταιρεία αδειοδοτημένη για την καταπολέμηση των εντόμων και των τρωκτικών και είχαμε προβεί σε διάφορες συστάσεις, όπως για παράδειγμα ενίσχυση των παγίδων περιμετρικά της σχολής και παράλληλα καλέσαμε τον Δήμο Γερίου να προβεί σε καταπολέμηση των τρωκτικών περιμετρικά της σχολής, ενίσχυση των παγίδων κοντά στη σχολή. Επίσης, να απομακρυνθούν όλες οι παγίδες με χημικά που ήταν εντός της σχολής και να μουν βιολογικές, δηλαδή με κολλώδη ουσία, έτσι ώστε να μην υπάρχει ο κίνδυνος κατάποσης των χημικών από οποιοδήποτε παιδί...».
- Παρουσιάστρια: «Κύριε Καρή συνώνμη που σας διακόπτω, ποιος είναι ο κίνδυνος της μη έγκαιρης αντιμετώπισης; Γιατί εδώ τίθεται ένα σοβαρό ζήτημα και θα παρακαλέσω την παραγωγή, διότι δεν το ήξερα αυτό, να ξαναπάρει τον κύριο Χατζηαθανασίου, σας παρακαλώ, υπάρχουν κίνδυνοι της μη έγκαιρης παρέμβασής σας; **Δηλαδή, πριν δέκα μέρες εντοπίστηκαν οι ποντικοί, απ' ό, τι καταλαβαίνω κι εγώ με διαψεύσουν και από τον 'Ευαγγελισμό' και από το Υπουργείο, εσιωπήσαμεν, εν είπαμε τίποτε στους γονιούς, εσιωπήσαμεν, εν είπαμε τίποτε σε κανέναν άμπα τζαι έχουμε καμιάν ευθύνη και δημοσιοποιήθηκε το θέμα δέκα μέρες μετά, υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία; Υπάρχει κίνδυνος για την υγεία των παιδιών; Δηλαδή, προκαλεί σοβαρά ερωτήματα γιατί**

σας ειδοποίησαν δέκα μέρες ύστερα, μετά που εδημοσιοποιήθηκε το θέμα. Αυτό δείχνει μια ευθυνοφοβία και συγγνώμη, αλλά δεν δείχνει ενδιαφέρον για την υγεία των παιδιών σε εκείνο το σχολείο, τουν' το πράμα».

- Α. Καρής: «Να ξεκαθαρίσουμε κάτι, η αρμοδιότητα και η ευθύνη είναι της αρμόδιας Διεύθυνσης...».
- Παρουσιάστρια: «Δεν σας ρίχνω εσάς ευθύνη. Απλά η ερώτηση είναι κατά πόσο...».
- Α. Καρής: «Όχι, όχι. Το καταλαβαίνω».
- Παρουσιάστρια: «Ναι, ναι».
- Α. Καρής: «Απλώς να ξεκαθαρίσουμε ότι η ευθύνη είναι της Διεύθυνσης της σχολής. Και επειδή...».
- Παρουσιάστρια: «Το ίδιο λέμε».
- Α. Καρής: «Επειδή είχαν συμβληθεί με μια εταιρεία που τους επαρέσχε...».
- Παρουσιάστρια: «Α».
- Α. Καρής: «Τις υπηρεσίες καταπολέμησης εντόμων και τρωκτικών, οι υγειονομικές υπηρεσίες δεν επεμβαίνουν».
- Παρουσιάστρια: «Ναι, όταν πήγατε εσείς χθες είδατε να έχει γίνει κάτι; Από τους ιδιώτες;».
- Α. Καρής: «Εμείς εκληθήκαμε για να παράσχουμε, να συμβουλέψουμε και να αξιολογήσουμε το πρόγραμμα που εφαρμόζεται και σε συνεργασία τόσο με τον Δήμο να βοηθήσουμε στην επίλυση του προβλήματος».
- Παρουσιάστρια: «Το αξιολογήσατε; Ήταν καλό το πρόγραμμα; Προφανώς δεν ήταν για να...».
- Α. Καρής: «Το πρόγραμμα παρουσίαζε ορισμένες αδυναμίες και εγώ όπως σας έχω περιγράψει προηγουμένως δώσαμε οδηγίες για ενίσχυση των παγίδων περιμετρικά της σχολής, αντικατάσταση των παγίδων εσωτερικά της σχολής με βιολογικές παγίδες...».
- Παρουσιάστρια: «Σωστό».
- Α. Καρής: «Έτσι ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος τυχόν ατυχήματος από τα δολώματα, τα οποία είναι χημικά με δηλητήρια και ορισμένες άλλες ενέργειες, όπως το κλάδεμα των δεντρών που εφάπτονται των υποστατικών, έτσι ώστε τα ποντίκια να μην μπορούν μέσω των δέντρων να πηγαίνουν στο υποστατικό».
- Παρουσιάστρια: «Πολύ σωστά».
- Α. Καρής: «Την καθαριότητα των χώρων, απολυμάνσεις...».

- Παρουσιάστρια: «Κύριε Καρή, συγγνώμη. Ευχαριστώ τον κύριο Χατζηαθανασίου που ήρθε και πάλι. Κύριε Χατζηαθανασίου σας ευχαριστώ που ξαναβγήκατε γιατί έχω μια απορία, η οποία προέκυψε από την συνομιλία μας με τον κύριο Καρή των υγειονομικών υπηρεσιών».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Μάλιστα».
- Παρουσιάστρια: «Επειδή...».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Δεν τον έχω ακούσει».
- Παρουσιάστρια: «Είπατε να σας πιστώσουμε, σας πιστώνουμε, αλλά πρέπει να κάνουμε και τη δουλειά μας. Έγινε το περιστατικό πριν δέκα μέρες και οι υγειονομικές υπηρεσίες εκλήθηκαν εχτές. Γιατί; Το Υπουργείο γνώριζε από την πρώτη στιγμή ή και το Υπουργείο το έμαθε εχτές;».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Όχι, το υγειονομείο ενημερώθηκε όχι χτες και το βεβαιώνω αυτό, ενημερώθηκε από την Διεύθυνση του σχολείου αρκετές, από την περασμένη βδομάδα».
- Παρουσιάστρια: «Άρα ήταν εις γνώσιν σας. Γιατί δεν ενημερωθήκαν οι γονείς;».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ενημερώθηκε, αλίμονο, ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων ενημερώθηκε από τη Διεύθυνση του σχολείου».
- Παρουσιάστρια: «Συγγνώμη, κυρία Πιτσιάλη, ενημερώθηκε ο Πρόεδρος του Συνδέσμου...».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Η κυρία Πιτσιάλη γιατί είναι εκεί όμως;»
- Παρουσιάστρια: «Δεν είναι εδώ, είναι στο τηλέφωνο κύριε Χατζηαθανασίου».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Εντάξει, τότε δεν υπάρχει λόγος να είμαι εγώ. Σας παρακαλώ πολύ δεν χρειάζεται να μετέχω σε αυτή τη συζήτηση».
- Παρουσιάστρια: «Μα εμείς απλά ψάχνουμε την αλήθεια κύριε Χατζηαθανασίου».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Η αλήθεια είναι αυτά που σας είπα, ισχύουν αυτά που σας είπα».
- Παρουσιάστρια: «Ενημερώθηκαν λέτε οι γονείς εσείς, λέτε».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ενημερώθηκε ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων και ήταν σε συνεχή επικοινωνία, το σχολείο με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων. Απ' εκεί και πέρα, οι διαδικασίες αφορούν εσωτερικά το ίδιο το σχολείο κλπ. Οπότε να μην αναμειγνυόμαστε εμείς από δω και πέρα για θέματα, τα οποία τυγχάνουν εσωτερικού χειρισμού στο σχολείο. Σας παρακαλώ πολύ λοιπόν να το σεβαστείτε αυτό το πράγμα».

- Παρουσιάστρια: «Κυρία Πιτσιάλη;».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Λοιπόν, εγώ δεν χρειάζεται να πω οτιδήποτε άλλο. Ευχαριστώ».
- Παρουσιάστρια: «Όπως επιθυμείτε κύριε Χατζηαθανασίου».
- Χ. Χατζηαθανασίου: «Ευχαριστώ».
- Παρουσιάστρια: «Δεν κρατάμε κανένα με το ζόρι. Εμείς αντίθετα δίνουμε την ευκαιρία να ακουστούν όλες οι απόψεις **και αν θέλει να παρέμβει και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, να παρέμβει**. Ναι, κυρία Πιτσιάλη. Ενημερωθήκατε. Ενημερώθηκε λέει ο Πρόεδρος».
- Γ. Πιτσιάλη: «Ενημερώθηκε ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων και δεν ξέρω κι η Γραμματεία του Συνδέσμου Γονέων. Οι απλοί, οι γονείς όμως δεν ήταν ενημερωμένοι. Και έχω πάρει τηλέφωνα...».
- Παρουσιάστρια: «Άρα οι οργανωμένοι, ο Σύνδεσμος δεν ενημέρωσε τους γονείς ότι 'ξέρετε έχουμε πρόβλημα με τρωκτικά;'»
- Γ. Πιτσιάλη: «Προφανώς, προφανώς δεν τους ενημέρωσε ναι. Και να πω και κάτι άλλο κυρία Κατερίνα. Η καταγγελία έγινε γιατί το περιστατικό έπεσε στην αντίληψη του ατόμου που πήγε στον 'Ευαγγελισμό', αλλά δεν είναι εκείνη τη στιγμή που είχαν πρόβλημα με τα τρωκτικά. Το πρόβλημα υπήρχε και προηγουμένως. Άρα, αν δεν πήγαινε το άτομο αυτό να κάνει την καταγγελία ίσως και τώρα δεν θα μιλούσαμε ή δεν θα παίρνονταν τα απαραίτητα μέτρα για αντιμετώπισή του».
- Παρουσιάστρια: «Διότι κατάλαβαν ότι πάσχει, έχει ελλείψεις το σύστημα και κάλεσαν εχτές τις υγειονομικές υπηρεσίες που εντόπισαν αυτές τις ελλείψεις και τους εσυμβούλεψαν τι πρέπει να κάνουν».
- Γ. Πιτσιάλη: «Μάλιστα, το πρόβλημα με τους ποντικούς δεν υπήρξε την ημέρα που επήε το άτομο στο σχολείο. Υπήρχε από πριν. Απλά το εντόπισε το άτομο. Και έκαμε την καταγγελία το άτομο. Και αυτό που αναρωτιόμαστε είναι τα άτομα που βιώνουν εκεί, σε εκείνο το περιβάλλον δεν ήξεραν ότι είχαν πρόβλημα με τα τρωκτικά; Για να κάνουν τις ενέργειές τους; Πριν την καταγγελία; Αυτό είναι το θέμα. Και άμα σε αυτό το ζήτημα δεν έδρασαν όπως έπρεπε, σε άλλα τόσα ζητήματα που γίνονται μέσα στα ειδικά σχολεία θέματα εκπαιδευτικών, θέματα συμπεριφορών πού μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι γίνονται αυτά τα πράγματα; **Και όταν βγαίνει ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων χθες και λέει ότι ρίχνω λασπολογίες, κάτι το οποίο, εγώ είχα μια καταγγελία και απλά την επιβεβαίωσα, δεν ήταν η δική μου η καταγγελία, απλά επιβεβαίωσα τι**

υπήρχε, λόγω του ότι η κοπέλα δεν ήθελε να βγει στη δημοσιότητα το όνομά της».

- Παρουσιάστρια: «Είναι πολύ σημαντικό και οι υπεύθυνοι να αντιληφθούν ότι ένας γονιός είναι το πιο φυσιολογικό πράγμα του κόσμου να έχει έγνοια για το παιδί του και να ξέρει και να διαβεβαιώνεται συνεχώς για τις συνθήκες, κάτω από τις οποίες το παιδί του φοιτά στο σχολείο του. Είτε αυτό είναι στον ‘Ευαγγελισμό’, είτε αυτό είναι σε ένα άλλο σχολείο, σε ένα δημοτικό, σε ένα γυμνάσιο».
- Γ. Πιτσιάλη: **«Ναι και όταν ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων βγαίνει μετά τις καταγγελίες και αντί να πει θα διερευνήσουμε, να δούμε πρώτα πρώτα τις καταγγελίες, χωρίς να ξέρει τις υπόλοιπες καταγγελίες, να κατηγορεί εμένα ότι βγήκα να πω κάποια πράγματα, τα οποία έμαθα, χωρίς να κάμει διερεύνηση και να μιλά για πρότυπο σχολείο ο ‘Ευαγγελισμός’ παγκύπρια, ότι είναι πρότυπο το σχολείο κλπ...».**
- Παρουσιάστρια: «Προτιμώ κυρία Πιτσιάλη για να είμαι και σωστή, τις επόμενες μέρες έχετε πρόσκληση και με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου γιατί δεν είναι εδώ και γνωρίζω ότι υπάρχουν κάποια θέματα, αλλά εγώ δεν μπορώ να μιλήσω εκ μέρους του, πρέπει να μιλήσει και ο ίδιος. Έχετε ανοικτή πρόσκληση να’ ρθείτε, γιατί και εμάς η έγνοια μας είναι να δημιουργήσουμε εκείνες τις συνθήκες, ώστε πρώτον να λάμψει η αλήθεια, δεύτερον εάν κάτι δεν ισχύει να αποκατασταθεί η αλήθεια, αλλά αν κάτι ισχύει, ίσως είναι και χειρότερο και το βάζουμε κάτω από το χαλί για να γλυτώσουμε τις θέσεις μας, να το καταγγείλουμε. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ, ευχαριστώ και τον κύριο Καρή. Θα τα πούμε στο στούντιο πολύ σύντομα και με ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές φυσικά».

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω και ενώ φάνηκε να υπάρχουν διαφορετικές / διστάμενες απόψεις ιδιαίτερα ως προς την αμεσότητα και αποτελεσματικότητα του χειρισμού του περιστατικού με τα τρωκτικά από μέρους της Διεύθυνσης του σχολείου και την ενημέρωση των γονιών, η παρουσιάστρια, χωρίς οποιαδήποτε επιπλέον διερεύνηση ή / και επιβεβαίωση των όσων μεταδόθηκαν, τάχθηκε υπέρ της άποψης ότι οι ενέργειες των υπευθύνων έγιναν μετά που έγινε γνωστό το περιστατικό και ότι οι γονείς δεν είχαν ενημερωθεί. Επίσης, κατέληξε στο συμπέρασμα, χωρίς αυτό να προκύπτει μετά βεβαιότητας, ότι αποσιωπήθηκε το θέμα και δεν ειπώθηκε

τίποτα μήπως προκύψει κάποια ευθύνη, πράγμα που όπως είπε «δείχνει μια ευθυνοφοβία και συγνώμη, αλλά δεν δείχνει ενδιαφέρον για την υγεία των παιδιών σε εκείνο το σχολείο».

Παράλληλα, ενώ ο οργανισμός φρόντισε να έχει επικοινωνία με τα πιο πάνω άτομα κατά τη διάρκεια του προγράμματος, δεν έπραξε το ίδιο με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων του ειδικού σχολείου 'Ευαγγελισμός' (βλέπε αναφορά της παρουσιάστριας «και αν θέλει να παρέμβει και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου, να παρέμβει»), παρόλον ότι ο συγκεκριμένος ήταν αρμόδιος να απαντήσει σημαντικά ερωτήματα που υπήρχαν και τα οποία έμειναν αναπάντητα και κυρίως ως προς το κατά πόσο ενημερώθηκαν τελικά ή όχι οι απλοί γονείς για το περιστατικό με τα τρωκτικά. Επίσης, έγιναν αναφορές για τον ίδιο από την εκπρόσωπο της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις, χωρίς αυτός να συμμετέχει στο πρόγραμμα για να μπορεί να απαντήσει.

Επιπλέον, δεν φαίνεται να ζητήθηκε η θέση του Διευθυντή / της Διευθύντριας του ειδικού σχολείου 'Ευαγγελισμός', ως του άμεσα αρμοδίου ατόμου για τη διοίκηση του σχολείου και τη διαχείριση των θεμάτων που προέκυψαν.

Επιπρόσθετα, οι τίτλοι που προβάλλονταν κατά τη διάρκεια της συζήτησης του θέματος, ήτοι «**Βουνό τα προβλήματα στην ειδική εκπαίδευση**», «**Τι πραγματικά συμβαίνει πίσω από τις κλειστές πόρτες**», δεν φαίνεται να δικαιολογούνται / τεκμηριώνονται από τα στοιχεία που προβλήθηκαν στο πρόγραμμα.

Ο οργανισμός, με επιστολή της Δικηγόρου του κ. Ελένης Πελεκάνου, ημερομ. **10.4.2019 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** ζήτησε όπως υποβάλει προσωπικώς τις θέσεις του στην Αρχή, παρουσία εκπροσώπου του οργανισμού και του δικηγόρου του.

Με επιστολή της ημερομ. **3.6.2019 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β')**, η Αρχή κάλεσε τον οργανισμό να εμφανιστεί στη συνεδρία της ημερομ. **12.6.2019** στις **15:30**, για να υποβάλει προσωπικά τις παραστάσεις του σε σχέση με την πιθανή παράβαση που διατυπώθηκε εναντίον του.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία στις 12.6.2019, παρέστη εκ μέρους του οργανισμού ο κ. Γιάννης Καρεκλάς, Σύμβουλος Ειδήσεων του οργανισμού. Ωστόσο, η εξέταση της εν λόγω υπόθεσης αναβλήθηκε καθότι ο εκπρόσωπος του οργανισμού δεν ήταν, όπως δήλωσε, προετοιμασμένος για την υπό αναφορά υπόθεση.

Με επιστολή της ημερομ. **21.6.2019 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ')**, η Αρχή κάλεσε τον οργανισμό να εμφανιστεί στη συνεδρία της ημερομ. **28.6.2019** στις **13:00**, για να υποβάλει προσωπικά τις παραστάσεις του σε σχέση με την πιθανή παράβαση που διατυπώθηκε εναντίον του.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, παρέστη εκ μέρους του οργανισμού ο κ. Γιάννης Καρεκλάς, Σύμβουλος Ειδήσεων του οργανισμού.

Ο κ. Καρεκλάς δήλωσε ότι ο οργανισμός απορρίπτει τις κατηγορίες. Όσον αφορά στην αντικειμενικότητα, ο κ. Καρεκλάς ανέφερε ότι θα υπήρχε θέμα αντικειμενικότητας εάν και εφόσον αυτό που είχε μεταδοθεί ήταν ψευδές ή fake. Αντίθετα, η είδηση περί ύπαρξης τρωκτικών στο ειδικό σχολείο «Ευαγγελισμός» είχε επιβεβαιωθεί, όπως είπε, από τον Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης, από τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, από την Πρόεδρο της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις, καθώς και από την επιστολή που είχε σταλεί στο Προεδρικό Μέγαρο. Ο Διευθυντής Δημοτικής, τόνισε ο κ. Καρεκλάς, παραδέχεται κατά τρόπο απόλυτο την ύπαρξη του προβλήματος, ενώ το απέκρυψαν, πρόσθεσε, από τους γονείς και τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, αφού ο εκπρόσωπός τους λέει ότι «μόλις χθες» ενημερώθηκε, τη στιγμή που το θέμα είχε καταγγελθεί πριν δέκα μέρες. Σε σχέση με την πολυφωνία, ο κ. Καρεκλάς τόνισε ότι είχαν κληθεί όλοι όσοι εμπλέκονται και δεν ισχύει ότι δεν εκλήθησαν η Διευθύντρια του σχολείου και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων. Όπως υποστήριξε, η Διευθύντρια δεν δικαιούται να μιλήσει αν δεν έχει την άδεια του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης. Εξ ου και όταν εκλήθηκε να μιλήσει στο πρόγραμμα,

η ίδια παρέπεμψε τον οργανισμό στον Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ο οργανισμός αποτάθηκε και στον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων, σύμφωνα με τον κ. Καρεκλάς, ωστόσο αυτός δεν απάντησε. Επίσης, κλήθηκε αν ήθελε να παρέμβει τις επόμενες μέρες για να δοθεί μια συνέχεια (follow up) και πάλι δεν ήθελε. Στο σημείο αυτό, ο κ. Καρεκλάς επέκρινε τη συμπεριφορά του Διευθυντή Δημοτικής Εκπαίδευσης, ο οποίος δεν καταδέχτηκε να μιλήσει με την Πρόεδρο της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις, συμπεραίνοντας ότι δεν ήθελε να δημοσιοποιούνται περαιτέρω τα προβλήματα του σχολείου. Η δουλειά του δημοσιογράφου, πρόσθεσε ο κ. Καρεκλάς, δεν είναι να αποκρύπτει, αλλά να αποκαλύπτει και αυτό θα συνεχίσει ο οργανισμός να πράττει, όπως είπε, γιατί έχει ατράνταχτα στοιχεία. Η ορθότητα και ο πλουραλισμός επιβεβαιώνονται, είπε, αφού το ρεπορτάζ δεν ανέδειξε μόνο το πρόβλημα των τρωκτικών, αλλά και τα γενικότερα προβλήματα στην ειδική εκπαίδευση, καθώς αποκάλυψε ότι καλούνται εμπειρογνώμονες για να αλλάξουν το υπάρχον νομικό πλαίσιο, αιτιολογώντας παράλληλα τους τίτλους που συνόδευαν τη συζήτηση του θέματος. Καταλήγοντας ο κ. Καρεκλάς ανέφερε ότι ο οργανισμός ενοχλήθηκε από την υπερβολική προσέγγιση εκ μέρους της Αρχής, τονίζοντας ότι σπαταλήθηκε χρόνος τόσο από τον οργανισμό, όσο και από την Αρχή για μια περίπτωση που δεν υπάρχει υπόθεση. Ο κ. Καρεκλάς διερωτήθηκε πού είναι η ελευθερία της έκφρασης και σημείωσε ότι ακόμα και αν η παρουσιάστρια είχε μια λέξη παραπάνω, ήταν εν τη ρύμη του λόγου.

Σε ερώτηση του Μέλους κ. Τάσου Κυρμίτση κατά πόσο η αντικειμενικότητα έχει να κάνει μόνο με ψευδείς ειδήσεις, ο κ. Καρεκλάς απάντησε αρνητικά, αλλά επανέφερε το ερώτημα εάν υπήρχαν ή όχι τρωκτικά και γιατί απεκρύβη το εν λόγω γεγονός. Σε δεύτερη διευκρινιστική ερώτηση του κ. Κυρμίτση κατά πόσο προκειμένου να είναι αντικειμενικό ένα ρεπορτάζ, δεν πρέπει να παρουσιάζεται με τον τρόπο που το αντιλαμβάνεται μόνο η μια πλευρά, ο κ. Καρεκλάς είπε ότι η μια πλευρά ήταν το σχολείο και μίλησε ο Διευθυντής, το μείζον, όπως είπε και η άλλη πλευρά ήταν οι Υγειονομικές Υπηρεσίες. Ο κ.

Κυρμίτσης επεσήμανε ότι θα έπρεπε η παρουσιάστρια να αναφερθεί στις ενέργειες του οργανισμού να έχει στο πρόγραμμα τη Διευθύντρια του σχολείου και τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων. Ο κ. Καρεκλάς ωστόσο τόνισε ότι πρέπει να πιστωθεί στον οργανισμό, τι απαιτεί η δημοσιογραφία και τι η κοινή γνώμη. Αν δεν παρουσιαζόταν κανένας, θα γινόταν αναφορά, είπε ο κ. Καρεκλάς.

Η Πρόεδρος της Αρχής αναφέρθηκε στο «αρνητικό», όπως είπε, σχόλιο του κ. Καρεκλά για τη σπατάλη χρόνου τόσο από τον οργανισμό, όσο και από την Αρχή, χαρακτηρίζοντάς το «βαρύ». Από την πλευρά του, ο κ. Καρεκλάς απάντησε ότι αν επρόκειτο για σοβαρό θέμα, θα παρουσιαζόταν ενώπιον της Αρχής και θα παραδεχόταν τις παραβάσεις.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών εξηγήσεων του οργανισμού όπως έχουν εκφρασθεί από το Σύμβουλο Ειδήσεων του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **30.10.2018**, μεταξύ των ωρών **11:00 - 14:00**, ο οργανισμός μετέδωσε το ενημερωτικό / επικαιρικό πρόγραμμα **«Μεσημέρι και Κάτι»**, χωρίς ωστόσο αυτό να χαρακτηρίζεται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, κατά παράβαση του άρθρου 26(2) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμου 7(I) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) (τα γεγονότα του υποστοιχείου εκτίθενται στις σελίδες 3 – 16 της παρούσας απόφασης).

Αναφορικά με τις προφορικές θέσεις / εξηγήσεις του οργανισμού, όπως αυτές έχουν εκφρασθεί κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, η Αρχή επαναλαμβάνει τα όσα ανέφερε κατά τη συνεδρία της ημερομ. 28.6.2019 και επιπρόσθετα επισημαίνει τα ακόλουθα:

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι θέμα αντικειμενικότητας θα υπήρχε εάν και εφόσον αυτό που είχε μεταδοθεί ήταν ψευδές ή fake, η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό. Κατ' αρχήν, στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζεται προβολή ψευδούς είδησης, γιατί σε τέτοια περίπτωση ο οργανισμός θα ήταν αντιμέτωπος όχι με πιθανή παράβαση σχετικά με την αντικειμενικότητα και την πολυφωνία, αλλά με πιθανή παράβαση σχετική με την ακρίβεια. Εν πάση περιπτώσει, η Αρχή δεν εξετάζει, ούτε αμφισβητεί την είδηση της ύπαρξης τρωκτικών ή άλλων προβλημάτων στο ειδικό σχολείο «Ευαγγελισμός». Η Αρχή κρίνει ότι η όλη παρουσίαση του θέματος και δη τα συμπερασματικά σχόλια της παρουσιάστριας, ήτοι **«Δηλαδή, πριν δέκα μέρες εντοπίστηκαν οι ποντικοί, απ' ό, τι καταλαβαίνω κι εγώ με διαψεύσουν και από τον 'Ευαγγελισμό' και από το Υπουργείο, εσιωπήσαμεν, εν είπαμε τίποτε στους γονιούς, εσιωπήσαμεν, εν είπαμε τίποτε σε κανέναν άμπα τζαι έχουμε καμιάν ευθύνη και δημοσιοποιήθηκε το θέμα δέκα μέρες μετά, υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία; Υπάρχει κίνδυνος για την υγεία των παιδιών; Δηλαδή, προκαλεί σοβαρά ερωτήματα γιατί σας ειδοποίησαν δέκα μέρες ύστερα, μετά που εδημοσιοποιήθηκε το θέμα. Αυτό δείχνει μια ευθυνοφοβία και συγγνώμη, αλλά δεν δείχνει ενδιαφέρον για την υγεία των παιδιών σε εκείνο το σχολείο, τουν' το πράμα»** δεν χαρακτηρίζονταν από αντικειμενικότητα, καθώς αποτελούσαν δική της προσωπική εκτίμηση, χωρίς να έχουν προκύψει από τα ενώπιόν της στοιχεία ή από περαιτέρω διερεύνηση ή επιβεβαίωση των πληροφοριών που είχαν μεταδοθεί στο πρόγραμμα μέχρι εκείνη τη στιγμή. Ακριβώς, οι πληροφορίες / απόψεις που είχαν μεταδοθεί ως προς την αμεσότητα και αποτελεσματικότητα του χειρισμού του περιστατικού με τα τρωκτικά από μέρους της Διεύθυνσης και της ενημέρωσης των γονιών ήταν διαφορετικές / διστάμενες και δικαιολογούσαν κάλλιστα επικριτικό σχολιασμό από μέρους της παρουσιάστριας ως προς την εκ διαμέτρου διαφορετική τοποθέτηση των αρμοδίων (αφενός ήταν οι τοποθετήσεις του Διευθυντή Δημοτικής και του Προϊσταμένου των Υγειονομικών Υπηρεσιών που τοποθετούσαν εντελώς διαφορετικά το χρόνο ενημέρωσης των Υγειονομικών Υπηρεσιών για το συμβάν και αφετέρου ήταν οι διαφορετικές

τοποθετήσεις του Διευθυντή Δημοτικής και της Προέδρου της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων με Εγκεφαλικές και άλλες παραλύσεις για το αν και πότε ενημερώθηκαν οι γονείς) και την ανάγκη για περαιτέρω διερεύνηση των όσων λέχθηκαν. Αντ' αυτού, η παρουσιάστρια προέβηκε σε βεβιασμένα – αυθαίρετα συμπεράσματα, τα οποία παρουσίασε στο τηλεοπτικό κοινό με τρόπο έντονα εκλαϊκευμένο, με τον κίνδυνο όσοι τηλεθεατές δεν είχαν παρακολουθήσει από την αρχή την όλη συζήτηση να παραπληροφορηθούν και να παραπλανηθούν ως προς τα πραγματικά γεγονότα του θέματος που προέκυψε. Επομένως, δεν πρόκειται για «μια λέξη παραπάνω», που όπως ισχυρίστηκε ο οργανισμός, έγινε «εν τη ρύμη του λόγου».

Κατ' επέκταση και όσον αφορά στην ελευθερία της έκφρασης, την οποία ο οργανισμός επικαλέστηκε στο συγκεκριμένο σημείο, η Αρχή αναγνωρίζει και υπερθεματίζει τη σημασία της, όσο και του πλουραλισμού σε μία σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία. Παρ' όλ' αυτά υπογραμμίζει και την αρχή σεβασμού του τηλεθεατή, αλλά και της ευθύνης του οργανισμού να διασφαλίζει ότι τα προγράμματά του σέβονται τον τηλεθεατή και του παρέχουν έγκαιρη, έγκυρη και αντικειμενική ενημέρωση. Εξάλλου, η αρχή της ελευθερίας του λόγου σε καμία περίπτωση δεν είναι απόλυτη, ούτε συνώνυμη της ασυδοσίας. Εξ ου και το ίδιο το Σύνταγμα, στο άρθρο 19, προβλέπει ως ακολούθως (οι υπογραμμίσεις δικές μας):

«3. Η ενάσκησης των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δεύτερα παράγραφος του παρόντος άρθρου, **δύνатаι να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον** προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή **προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων** ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας».

Ως προς τον ισχυρισμό του οργανισμού σε σχέση με την πολυφωνία και ότι αφενός η Διευθύντρια του σχολείου κλήθηκε να μιλήσει, αλλά παρέπεμψε στον Διευθυντή Δημοτικής και αφετέρου ότι ο οργανισμός κάλεσε και τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Γονέων του σχολείου να μιλήσει, αλλά ο ίδιος δεν απάντησε, η Αρχή επισημαίνει ότι ο οργανισμός όφειλε, αν όντως είχαν συμβεί αυτές οι ενέργειες, να ενημερώσει σχετικά το κοινό. Η απουσία ιδιαίτερα του Προέδρου του Συνδέσμου Γονέων από τη συζήτηση de facto στερούσε το δικαίωμα σφαιρικής και ολοκληρωμένης ενημέρωσης του κοινού στο θέμα που προέκυψε στο ειδικό σχολείο και κυρίως στο κρίσιμο ερώτημα αν είχαν ή όχι ενημερωθεί εγκαίρως οι γονείς. Επιπλέον, έγιναν αναφορές για τον ίδιο από την Πρόεδρο της Παγκύπριας Οργάνωσης Γονέων και Φίλων Παιδιών με Εγκεφαλικές και άλλες παθήσεις, χωρίς αυτός να συμμετέχει στο πρόγραμμα για να μπορεί να απαντήσει. Οι διστάμενες / διαφορετικές απόψεις που ενέκυψαν απαιτούσαν επίσης την παρέμβαση στο πρόγραμμα της Διευθύντριας του σχολείου ως της άμεσα υπεύθυνης για το χειρισμό του προβλήματος. Εφόσον όμως ο οργανισμός είχε πληροφορηθεί ότι η ίδια δεν δικαιούται να μιλήσει, αλλά μόνον ο Διευθυντής Δημοτικής Εκπαίδευσης μπορεί να το κάνει αυτό, όφειλε να γνωστοποιήσει αυτή την πληροφορία και στο κοινό, ακριβώς για να μην δημιουργηθούν οποιεσδήποτε εντυπώσεις ολιγορίας του οργανισμού ή / και αδυναμίας / ή και απροθυμίας του να παρουσιάσει σφαιρικά, αντικειμενικά και ολοκληρωμένα όλες τις πτυχές του θέματος.

Τέλος και σχετικά με την ενόχληση του οργανισμού για την «υπερβολική» προσέγγιση εκ μέρους της Αρχής, η Αρχή διευκρινίζει ότι στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η διερεύνηση προέκυψε μετά από παράπονο / καταγγελία που λήφθηκε στον ιστοχώρο της Αρχής στις 23.11.2018. Ωστόσο, δυνάμει του Κανονισμού 41(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) το εν λόγω παράπονο δεν εμπίπτει στα είδη παραπόνων του κοινού, τα οποία η Αρχή έχει αρμοδιότητα

να εξετάζει και έτσι η Αρχή δυνάμει του Κανονισμού 41(2) των προαναφερθέντων Κανονισμών προέβη σε αυτεπάγγελτη διερεύνηση. Κατόπιν ανάθεσης από τον Διευθυντή της Αρχής στις 6.12.2018, η ερευνώσα Λειτουργός προέβη σε διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού στις 30.10.2018, μεταξύ των ωρών 18:00-24:00. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. 28.2.2019 είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της. Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 17/2019(3) ημερομ. 28.2.2019, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία και ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με όλες τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε Λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων, τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία, τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της Λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή, αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και των προφορικών θέσεων του οργανισμού για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός -, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη. Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμο 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και

Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η Λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει το σχετικό ισχυρισμό του οργανισμού.

Αναφορικά δε με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι σπαταλήθηκε χρόνος τόσο από τον οργανισμό, όσο και από την Αρχή για μια περίπτωση που δεν υπάρχει υπόθεση, η Αρχή θεωρεί τον ισχυρισμό ατυχή. Όπως πολύ καλά γνωρίζει ο οργανισμός και ο Σύμβουλος Ειδήσεων του, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου είναι το εντεταλμένο αρμόδιο όργανο, που ρυθμίζει και ελέγχει τα θέματα ραδιοτηλεόρασης. Η ρύθμιση του ραδιοτηλεοπτικού τοπίου στόχο έχει τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος μέσω της προστασίας θεμελιωδών δικαιωμάτων και δημοκρατικών αρχών, όπως του δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης, αλλά και της ελεύθερης και πολυφωνικής πληροφόρησης. Από τη στιγμή που η Αρχή είχε λάβει παράπονο / καταγγελία από πολίτη για πρόγραμμα που περιείχε παραπληροφόρηση και ανυπόστατες κατηγορίες για άτομα, όφειλε να το εξετάσει, ως και έπραξε. Επιπλέον και επί της ουσίας της υπόθεσης, όχι μόνο δεν σπαταλήθηκε χρόνος άδικα, όπως ισχυρίζεται ο οργανισμός, αλλά η έρευνα που έγινε κατέδειξε ότι όντως το πρόγραμμα δεν διεπόταν από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, κάτι για το οποίο η Αρχή δεν μπορεί να δείξει ανοχή, ιδιαίτερα όταν τέτοια προγράμματα ενδέχεται να παραπλανήσουν τους τηλεθεατές και μάλιστα σε θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Η Αρχή σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και οι οποίες προβλέπονται στον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99. Γι αυτό και πάντοτε, πριν τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης, σταθμίζει τα συμφέροντα που διακυβεύονται σε κάθε περίπτωση, ήτοι το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης των δημοσιογράφων, αλλά και το δικαίωμα του κοινού για αντικειμενική, ολοκληρωμένη και έγκυρη πληροφόρηση.

Επομένως, η Αρχή επισύρει την προσοχή του τηλεοπτικού οργανισμού στη σοβαρότητα της φύσης των παραβάσεων και στην υποχρέωσή του να παρέχει αντικειμενική ενημέρωση στους τηλεθεατές. Καταληκτικά, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι οι οργανισμοί έχουν υποχρέωση να τηρούν τον προαναφερθέντα Νόμο και Κανονισμούς και κατ' επέκταση την ευθύνη να ρυθμίζουν τη λειτουργία τους με απώτερο σκοπό τη συνεισφορά τους στη βελτίωση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή κρίνει και αποφασίζει ότι υπάρχει παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή έχει δώσει στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή της, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής κύρωσης.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, όπως υποβάλει τις απόψεις του εγγράφως και / ή προσωπικώς για σκοπούς επιβολής κύρωσης μέσα σε δεκατέσσερις (14) μέρες από την λήψη της παρούσας. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, η Αρχή θα προχωρήσει στην επιβολή κύρωσης.

(PONA PETRH KΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 7/2019(3))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)», ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD»

Ημερομηνία Απόφασης: 12 Φεβρουαρίου, 2020

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Πετρή Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου και Πάνου Κανελλόπουλου, Μελών.

Το Μέλος της Αρχής κ. Αγγελική Λαζάρου, αν και παρευρέθηκε κανονικά στη συνεδρία, αποχώρησε κατά την εξέταση της πιο πάνω υπόθεσης, με βάση τις αρχές που αποφασίστηκαν στην απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση αρ. 140/2009.

Εκ μέρους του οργανισμού: κ.κ. Χρύσανθος Τσουρούλλης, Διευθύνων Σύμβουλος, Ντίνος Παπάς, Τεχνικός Διευθυντής, Βαρτενή Κασαπιάν και Ελένη Πελεκάνου, Δικηγόροι του τηλεοπτικού οργανισμού «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ» («SIGMA TV»).

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **28 Ιουνίου 2019**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχει παράβαση του **άρθρου 26(2)** του περί

Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Το πιο πάνω άρθρο αναφέρει:

26(2) Τα δελτία ειδήσεων και τα επικαιρικά προγράμματα πρέπει να χαρακτηρίζονται από αντικειμενικότητα και πολυφωνία, ιδιαίτερα αναφορικά με πολιτικά θέματα αλλά και οποιαδήποτε κοινωνικά θέματα που απασχολούν την κοινή γνώμη.

Η Αρχή έδωσε στον οργανισμό το δικαίωμα να ακουσθεί και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή της κατά την κρίση της επιβαλλόμενης κύρωσης.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στον οργανισμό την ευκαιρία να ακουσθεί και μετά τη διαπίστωση της παράβασης για σκοπούς επιβολής διοικητικής κύρωσης.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **23.7.2019** κάλεσε τον οργανισμό, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κύρωσης γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, είτε αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Επιπλέον, η Αρχή ενημέρωσε τον οργανισμό πως εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς, για σκοπούς επιβολής διοικητικής κύρωσης, να τις υποβάλει το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής και εάν επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς, να πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της πιο πάνω επιστολής, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή. Τονίστηκε, επίσης, ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις πιο

πάνω προθεσμίες η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικής κύρωσης.

Ο οργανισμός, με επιστολή του Διευθυντή Ενημέρωσης του οργανισμού κ. Γιάννη Καρεκλά ημερομ. **30.7.2019 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α')** εξέφρασε την επιθυμία όπως υποβάλει τις απόψεις του προσωπικώς ενώπιον της Αρχής.

Η Αρχή με επιστολή της ημερομ. **3.2.2020**, κάλεσε τον οργανισμό να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του για σκοπούς επιβολής κύρωσης στη συνεδρία της ημερομ. **12.2.2020** στις **15:30**.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, παρέστησαν εκ μέρους του οργανισμού οι κ.κ. Χρυσάνθος Τσουρούλλης, Διευθύνων Σύμβουλος, Ντίνος Παπάς, Τεχνικός Διευθυντής, Βαρτενή Κασαπιάν και Ελένη Πελεκάνου, Δικηγόροι.

Ο κ. Τσουρούλλης ανέφερε ότι αναγνωρίζοντας πλήρως την αποστολή της Αρχής, θα πρέπει να έχει και η Αρχή κατά νου την καθ' εαυτώ δημοσιογραφική αποστολή, σημειώνοντας ότι η 4^η εξουσία υπάρχει για να προασπίζεται τα συμφέροντα του Κύπριου πολίτη, ιδιαίτερα όταν τα συμφέροντα πλήττονται είτε δια της ενέργειας, είτε δια της αμέλειας. Στην προκειμένη περίπτωση, πρόσθεσε ο κ. Τσουρούλλης, ο οργανισμός έλαβε καταγγελία από αξιόπιστη πηγή που αφορούσε συμπολίτες μας που ανήκουν σε ιδιαίτερη κατηγορία που χρήζουν προστασίας. Από τα γεγονότα της υπόθεσης φαίνεται, είπε ο κ. Τσουρούλλης, ότι υπήρχε η πρόθεση να τεθούν σε εφαρμογή όλοι οι όροι που επιβάλλει η Αρχή, καθώς η δημοσιογράφος και η παραγωγή επιχείρησαν να πάρουν τηλέφωνα, είχαν τηλεφωνικές επικοινωνίες και φαίνεται η πρόθεση της εξασφάλισης της σφαιρικής αντιμετώπισης. Όσον αφορά στο κατά πόσο έπρεπε να μιλήσει η ίδια η Διευθύντρια του σχολείου, ο κ. Τσουρούλλης, είπε ότι οι δημοσιογράφοι υπακούουν και σε άλλους κανόνες, εξηγώντας ότι ένας Διευθυντής ενδεχομένως να βρεθεί αντιμέτωπος με

πειθαρχικές ευθύνες αν βγει να μιλήσει. Είναι σύνηθες φαινόμενο, είπε, είναι άμυνα των εμπλεκομένων το «Δεν απαντώ», εκφράζοντας παράλληλα το ερώτημα κατά πόσο κάθε φορά που κάποιος θα αρνείται, θα πρέπει ο οργανισμός να υποκύπτει και να εξαφανίζει την είδηση. Τίθεται ως εκ τούτου, όπως σημείωσε, θέμα δημοσίου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να εξυπηρετείται και θα πρέπει η Αρχή να δέχεται ότι θα υπάρχουν εξαιρέσεις.

Σε επισήμανση της Προέδρου της Αρχής ότι ο οργανισμός δεν ενημέρωσε το κοινό για τις ενέργειες του να επικοινωνήσει με τους εμπλεκόμενους και ότι αυτοί δεν απάντησαν, ο κ. Τσουρούλλης απάντησε ότι δεδομένου ότι είχε χρόνο και λόγο η προϊστάμενη αρχή (ήτοι η Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης), ο οργανισμός θεώρησε ότι καλύφθηκε.

Από πλευράς του το Μέλος κ. Τ. Κυρμίτσης σημείωσε ότι καλό θα ήταν να ενημερώνεται το κοινό ότι κάποιος αρνήθηκε να μιλήσει για να μπορέσει ο ίδιος ο τηλεθεατής να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα. Ο κ. Τσουρούλλης δεσμεύτηκε ότι θα το μεταφέρει ρητώς, ώστε εφεξής με όποιον γίνεται επικοινωνία να ανακοινώνεται.

Επιπλέον, ο κ. Τσουρούλλης ζήτησε να αποσύρει προηγούμενο σχόλιο του συναδέλφου του κ. Γ. Καρεκλά στην ενώπιον της Αρχής διαδικασία ημερομ. 28.6.2019 ότι οι εμφανίσεις του οργανισμού ενώπιον της Αρχής είναι σπατάλη χρόνου, σημειώνοντας ότι αυτό έγινε εν τη ρύμη του λόγου.

Σε σχέση με τα συμπεράσματα στα οποία προέβη αυθαίρετα η παρουσιάστρια του προγράμματος και χωρίς αυτά να προκύπτουν μετά βεβαιότητας, ο κ. Τσουρούλλης παραδέχτηκε ότι αυτό δεν έπρεπε να γίνει, τονίζοντας ότι αναγνωρίζει ότι δεν μπορεί ο δημοσιογράφος να είναι και καταγγέλλων και κατήγορος και αστυνομικός. Σημείωσε όμως ότι αυτό δεν γίνεται με δόλο και δεν υπάρχει το στοιχείο του προγραμματισμού. Ο δημοσιογράφος, είπε, νιώθει ότι υπηρετεί τον αδύναμο. Συμφώνησε ωστόσο ότι το υπερβολικό δεν πρέπει

να γίνεται. Επ' αυτού εισηγήθηκε τη διοργάνωση σεμιναρίων, με ειδικούς και από το εξωτερικό για την επιμόρφωση των δημοσιογράφων σε τέτοια θέματα. Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπιόν της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της παραδοχής του οργανισμού, το μη σκόπιμο της παράλειψης, το γεγονός ότι ο οργανισμός προέβηκε σε ενέργειες να επικοινωνήσει με τους εμπλεκόμενους, καθώς και τη δέσμευσή του να ενημερώνει πλέον το κοινό για αυτές του τις ενέργειες, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης** για την παράβαση του **άρθρου 26(2)** (υποστοιχείο **1**) του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) που έγινε στις **30.10.2018**.

(ΡΟΝΑ ΠΕΤΡΗ ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Κ.Π.